

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVIII.

НЕДЕЉА 12. МАРТА 1900.

Број 12.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

НАРЕДБА

Да би се отклонили несрећни случајеви, који би могли наступити услед тога, што појединци врло често пуштају улицама одраслију ждребад па и саме коње, а без икаквог или са врло малим надзором, Управа града Београда, позвана дужношћу да се стара о личној сигурности престоничких грађана, овим објављује истима, да ће у будуће сваки онај, чије би се одрасло ждребе или коњ нашао на улици, а не би био од нарочитог лица вођен или за кола везан, бити кажњен по §. 326. казн. закона.

Из канцеларије управе града Београда,
16. фебруара 1900 г. Бр. 3661.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
11 Фебруара 1900. г.

Председавао председник општине г. Ант. Пантовић. Присуствовао члан суда г. Стеван Ивковић. Од одборника били: г. г. Сп. Илић, Д. Стојковић, Ђока Тошић, Петар Нова-

ковић, М. Клидис, А. Н. Кремановић, Ј. Алкалај, Г. С. Јанић, Ј. М. Јанковић, Ђ. Митић, Мих. Михаиловић, Зах. К. З. Поповић, Млад. Николић, Атанасије Петровић, К. Ризивић, М. Штрбић, Мита Петровић.

I

Председник извештава одбор, да је одборска комисија за ревизију коморе довршила свој посао и саставила потребне спискове и то:

I. Списак оних лица која су раније оптерећена комором а која би се према садашњем њиховом имовном стању имала ослободити коморе.

II. Списак оних лица, која нису прошлим разрезом коморе оптерећена истом, а која би се према садашњем имовном стању и указаној потреби могла оптеретити и коликом комором.

III. Списак досадањих даваоца коморе с назначењем, колико би ко од истих према садашњем имовном стању имао да да у име коморе.

По прочитињу тих спискова К.АБр. 1269 и то сваке тачке по особ, — одбор је решио, усвајају се ови спискови, како их је комисија саставила, с тим да се исти препишу и на истима напише и то:

На I: да је одбор општине београдске у седници својој од 11. Фебруар-1900 изјавио мишљење, да се напред именовани даваоци коморе, према садашњем њиховом имовном стању, ослободе давања коморе; на II: да је одбор општине београдске у седници својој од 11. Фебруара

1900. год. изјавио мишљење, да би се напред изложена лица у овом списку, према садашњем њиховом имовном стању, ако би потреба наступила, могла оптеретити са у овом списку назначеном им комором; на III: да је одбор општине београдске у својој седници од 11. Фебруара 1900. год. изјавио мишљење, да напред означени даваоци коморе према садашњем њиховом имовном стању, могу дати у овом списку означену им комору.

По том, да овако преписане спискове потпише председник суда и сви одборници и да се даље поступи по акту VII пуковске команде ОВБр 3644.

II

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: молба Х. Мунка за ослобођење трошарине; молба Мих. Петровића, рачуноиспитача за накнаду трошка; саопштење процене имања Браће Тајсића; саопштење процене имања Алексе Матића; саопштење решења Управе вар. Београда о поништеној одборској одлуци од 5. Јануара 1899. АБр. 8716/98 донесеној по тражењу Мих. Јовановића да се ослободи извесног плаћања општини; тражење староца масе пок. Митрополита Михаила да им се призна извесна сума; молба топчидерске економије, због накнаде у 600 динара; ре-

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

по
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО

НОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

У овом се веку Скопље веома споро развијало. У једном маленом опису Србије од 1808. г. Скопље се рачуна у осредње вароши.¹⁾ А Ваc (1812. г.) бележи да је Скопље веће од Приштине.²⁾ Ами Бује рачуна Скопље у турске тргове другога реда а да има свега 10.000 становника; у маленој и прљавој чаршији продавали се најпотребнији предмети.³⁾ Али, мало доцнији путници Хан и Јукић рачунају да у Скопљу има 20.000 душа и да Скопље води доста живу трговину.⁴⁾

Данас је Скопље резиденција косовског валије, лепа, жива, напредна и многољудна српска варош под Турском; па ипак по-

приште разне политичке и религиске агитације.

Из Скопља је водио један друм преко огранака Карадага у *Куманово* и преко ниског развођа Црног и Јегејског Мора и долином Моравице силазио у долину Ј. Мораве и ишао у Ниш. На тај се друм, вероватно, мисли у срп. нар. стиховима: „Подигле се кириције младе од убава Скопља бела града. Они возе Грке и Бугаре; они иду Нишу и Видину.“¹⁾ У XVII. в. путовало се из Скопља у Ниш обилазним путем кроз Качаник, у Приштину, Куршумлију, Прокупље и одатле или у Ниш или преко Јастрепца у Крушевац. Овим је путем прошао Др. Браун (1669. г.)²⁾

Куманово. На место дан Куманова Бује ставља рим. *Simagiana*-у³⁾ а Томашек *Ad fines*;⁴⁾ али вероватно да је Куманово новије насеље. На II. један сахат од Куманова на путу у Криву Паланку налажаше се старо *Жеглигово* или *Нагорично*, које је у XIV. в. било средиште оног краја.⁵⁾ Не може се тачно утврдити, када

је пропало старо *Жеглигово*; али се зна да је постајало и у XV. и XVI. в. У дубр. књиг. се помиње још 1474. г.;¹⁾ а помиње га и Петанчић. Патр. Арсеније Чарнојевић је 1683. г. прошао оним друмом и помиње *Младо Нагорично*.²⁾ У прошлом веку јавља се Куманово, јер Енгелов путписац (1792. г.) помиње „место *Куманово*.“³⁾

Хан је забележио да је Куманово пре 30 г. од његова путовања било незнатно село од 40 кућа и да се, по нар. традицији, становништво због несносне жеге изместило један сах. на 3. од *Жеглигова* у дан. здравије и хладније место Куманово.⁴⁾ У најновије време А. Станојевић бележи народу традицију, да се измештање старог *Жеглигова* десило због Арбанаса.⁵⁾

Куманово је данас живо и напредно место. На његов трг долазе трговци чак из Софије и Једрена да купују овце са *Овчег Поља*,⁶⁾ које се налази на Ј-И. од Куманова.⁷⁾

¹⁾ М. Spect. v. XXIII. с. 284; исто у Starine k. I. с. 206.

²⁾ Гласник к. XXXIII. с. 184—186.

³⁾ Engel, с. 324.

⁴⁾ Reise с. 100.

⁵⁾ Две недеље у Старој Србији с. 89. (Лепа, са одушевљењем написана лектура.)

⁶⁾ У летоу. **Овчег Поље, Окчег Поље, Окчег Поље.** Спом. III. с. 19., 191—194. — Тур. Мустафа — Оваси.

⁷⁾ Гоцшевић, Ст. Србија и Македонија к. I. с. 35—36.

¹⁾ Караџић, Пјесме к. II. с. 315.

²⁾ Споменик IX. с. 39—40.

³⁾ *Revue t. t.* с. 168; *t. II.* с. 392. Бује бележи да Турци називају Куманово *Gegligovo* (?) *Turquie t. I.* с. 168; *t. IV.* с. 531.

⁴⁾ *Sitzungsberichte V. XCIX.* II. II. с. 442.

⁵⁾ Споменик III. с. 98., 125., 131., 139., 146., 209. — Ст. Новаковић, С мораве на Вардар с. 31

¹⁾ *Kamenzkoj Servien* с. 6. *Skopje, Stadt mittlern Ranges.*

²⁾ Споменик XXXI. с. 151.

³⁾ *Recueil t. I.* с. 203., 208—212.; *Turquie t. III.* с. 154. *t. IV.* с. 510. Ср. *Wimmer*, с. 134.

⁴⁾ *Hahn, Reise* с. 111. — *Bos. Prijat.* к. III. с. 85—86.

шење питања односно помоћи Београдском певачком друштву; молба Душана Огњановића за експропријацију његовог имања; одобрење кредита за исплату осветлења из ранијих година; просецање Влајковићеве улице; о кредиту на награду поштанском чиновнику, који наплаћује трошарину на пошти; молба Влад. Родовића кадета за помоћ; о кредиту за исплату слика за париску изложбу; регулација Варош Калије; извештај кланичке комисије; о кредиту за исплату хонорара Мих. Рувидићу; о преносу суме у 602.75 динара са буџетске позиције бр. 34, на одржање чистоће у вароши, на партију бр. 149; молба сирочади Ђорђа Првуловића за помоћ; молба дрварских трговаца са Саве због земљишта; молба Свет. Влајковића вештачког столара за земљиште; молба И. Бајлони за спровод водовода; молба Драге Ђорђевић за дрва; и о кредиту за упис општине за члана добротвора Књижевне задруге одбор је решио,

да се ови предмети ставе на дневни ред за идућу седницу.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

12. Фебруара 1900. г.

Председавао председник општине г. Ант. Пантовић. Присуствовао члан суда: г. Стеван Ивковић. Од одборника били: А. Н. Крسمановић, Ј. Алкалај, Голуб С. Јанић, Дамњан Стојковић, Сп Илић, Васа Николић, Јанаћ М. Јанковић, Ђ. Митић, Мих. Михайловић, Сима Николић, Богоје Јовановић, Зах. К. З. Поповић, Петар Новаковић, Бока Тошић, М. Клидије, Ђ. М. Станојевић, Млад. Николић. Атанасије Петровић, Коста Др. Ризнић, Д. Тадић Стојан Пајкић, Ђ. Соколовић, Јован Петровић, М. Штрбић, Мита Петровић,

I

Прочитани су записници одлука седница држаних 10. и 11. Фебруара тек. год. и примљени без измене.

II

Председник извештава одбор, да су спискови коморе преписани и моли господу одборнике, да исте потпишу, што су ови одмах и учинили.

III

Пошто су дошавши одборници потписали спискове коморе и како је већ доцне било за решавање по осталим предметима, — одбор је за остале предмете и то: молба Х. Мунка за ослобођење трошарине; молба Мих. Петровића, рачуноспитача за накнаду трошка; саопштење процене имања Браће Тајсића; саопштење про-

Из Куманова је даље пут ишао у Криву Паланку, Густендил, Дупницу, Бању и силазио у долину Марице. Овим су друмом у XVI. в. путовали у Цариград дипломатски посланици а у XVII. в., 1683. г. Арсеније Чарнојевић.

На ЈИ. од Куманова ишао је један пут у богати рударски предео око дан. *Крашова*, где Воуе рим. *Cratisera*-у.¹⁾ У XIV. и XV. Кратово је било знаменито рударско и трговинско место. На његовом тргу, који су посећивали Дубровчани, наплаћивала се царина *ad val* 20% („на 100 аспри 2 аспре.“)²⁾ У XVI. в. султани су имали 70.000 дин. год. прихода од златних и сребрних кратовских рудника.³⁾ У XVII. в. кратовски су рудници још непрестано радили и Кратово је било рударска колонија од 300 кућа.⁴⁾ Још у времену Бујева путовања вршила се примитивна експлоатација сребрних и оловних кратовских рудника.⁵⁾

На З. полазио је из Скопља преко Вардара поред града *Љешка*, који је Не-

цене имања Алексе Матића; саопштење решења Управе вар. Београда о поништеној одборској одлуци од 5. Јануара 1899. Абр. 8716 [98 донесеној по тражењу Мих. Јовановића да се ослободи извесног плаћања општини; тражење староца масе пок. Митрополита Михајла да им се призна извесна сума; молба топчидерске економије због накнаде у 600 дин; решење питања односно помоћи Београдском певачком друштву; молба Душана Огњановића за експропријацију његовог имања; одобрење кредита за исплату осветлења из ранијих година; просецање Влајковићеве улице; о кредиту за награду поштанском чиновнику, који наплаћује трошарину на пошти; молба Влад. Родовића кадета за помоћ; о кредиту за исплату слика за париску изложбу; регулација Варош-калије; извештај кланичке комисије; о кредиту за исплату хонорара г. Мил. Рувидићу; о преносу суме у 602.75 динара са буџетске позиције бр. 34, на одржање чистоће у вароши, на партију бр. 149; молба сирочади Ђорђа Првуловића за помоћ; молба дрварских трговаца са Саве због земљишта; молба И. Бајлони за спровод водовода; молба Драге Ђорђевић за дрва; и о кредиту за упис општине за члана добротвора Књижевне задруге молба Свет. Влајковића за земљиште; решио,

да се ставе на дневни ред за идућу седницу.

РЕДОВНИ САСТАНАК

17. Фебруара 1900. год.

Председавао председник општине г. Ант. Пантовић; присуствовали чланови суда: г. Стеван Ивковић и Коста Симић; од одборника били: г. Мих. Јовановић, Јован Петровић, Сп. Илић, М. Н. Клидије, П. Новаковић, Атанасије Петровић, Ј. Алкалај, И. Козлић, Дамњан Стојковић, Бока Тошић, Ђ. Соколовић, А. Н. Крسمановић, Н. Спасић, Мих. Михайловић, Јанаћ М. Јанковић, Ђ. М. Станојевић, Мита Петровић, Д. Тадић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 12 фебруара тек. год. и примљен без измене.

II

По прочитању акта управе града Београда и њених одељака Абр. 1266, 1284, 1285 и 1319, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних људи, — одбор је изјавио,

да су му непознати Јован Ивановић, молер, Јанко Јовановић, ликерџија; да је доброг владања а средњег имовног стања

мања заузео од Грка,¹⁾ у Хтетово, и даље кроз Јаденски Кланац у Гостовар, из Гостивара или у Кичево и Битољ, или, пак, преко павровске преседлине у долину Радике, у Дебар.

Хтетово (т. Калканделен).²⁾ У XIV. в. у Хтетову беше трг. Цар Душан, који се у оном крају, у Полозима, бавио и повеље писао, обнови цркву Св. Димитрија у Хтетову и њој подари приходе са хтетовског трга.³⁾ — У доцнијим вековима путници се слабо усуђивали да пролазе опасне Пологе; Х. Калфа бележи да у Хтетову има много башта.⁴⁾ У Хтетово је био и Воуе. Он бележи да леп изглед ове обичне турске вароши дају многи дудови.⁵⁾ У Хтетову је ишао и Гопчевић.⁶⁾

Један је друм ишао из Скопља преко Овчег Поља, у Штип, Струмицу, у долину Струме, кроз Рупељски Кланац у

¹⁾ Ст. Новаковић, Земљиште радње Немањине с. 55—57. *Љешњскъ оу дољнемъ Полозъ*. К. Порфирогенит спомине српски град *тѣ Лезѣх* М. Spect. v. VII. с. 407, 415.; Шафарик узима да је то Љешница, али да није то Љешак.

²⁾ *Тетово* Гласн. VIII. с. 145.; *Калкандилер* Гласн. IX. с. 233.

³⁾ Споменик III. с. 28., 29., 37. Такође и хтетовску цркву св. Богородице цар Душан обдари донацијама. Јв. с. 27—30.

⁴⁾ Споменик XVIII. с. 46.

⁵⁾ *Recueil* t. I. с. 306—310.

⁶⁾ Ст. Србија и Македонија с. 195.

Светозар Вучовић, учитељ у пензији, и да је доброг владања и доброг имовног стања Аврам М. Леви, мењач.

III

Председник износи одбору на мишљење молбу Христине Лекић, удове, којом тражи уверење о породичном односу.

По прочитању те молбе СТБр. 482, — одбор је изјавио мишљење,

да се молитељици може дати тражено уверење о породичном односу.

IV

Председник извештава одбор, да је општински суд решењем својим од 15. фебруара ове год. Абр. 1417 одлучио, да цена лебу за другу половину месеца фебруара тек. год. т. ј. од 16. истог месеца закључно буде двадесет и једна пара дин. по килограму, а леб да се продаје по двадесет пара дин. у тежини од 952 грама.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању,

ово решење општ. суда о одређеној цени лебу.

V

По прочитању решења општ. суда од 13. фебруара ове год. Абр. 1300, којим је на основу решења одборских од 3. фебруара ове год. Абр. 645 и од 10. фебруара ове год. Абр. 1300, — решено, да се набави стопедесет хиљада комада блумби за блумбирање меса на општ. кланици и којим се израда ових блумби уступа управи војно-техничких завода у Крагујевцу по цени од девет динара од хиљаду комада, а да општина београдска плати подвоз железницом од Крагујевца до Београда, — одбор је решио,

одобрава се у свему ово решење општин. суда.

VI

По прочитању акта економног одељења Абр. 1165, — одбор је решио,

одобрава се општ. суду да може у овој години из општ. касе утрошити суму од три хиљаде динара на потребе за општ. кланицу.

Овај издатак да се учини из општинске готовине и покаже у рачуну за ову

Сер. То је *Серски Друм*, Главни је, пак, друм ишао долином Вардара у Солун. У XVII. в.¹⁾ од Скопља до Солуна беху ова ноћишта: Каплан, Велес, Тиквеш, Демир-Капија, Ђевђели, Аврет-Хисар (ср. век. *Женско*, последња српска стража према Солуну у XIV. в.)

8. Цариградски Друм кроз Србију и његове побочне гране.

Од вајкада најзнатнији пут на Балк. Полуострву био је друм, који је ишао од Београда у Цариград и који се звао *Via Militaris* а доцније *Царски*, *Цариградски* или *Моравски Друм*. Њиме се са С.-а могло најлакше ићи у Балк. Полуострво. Њиме су се кретала најважнија насељавања и инвазије на Балк. Полуострву.

Од Београда Цар. Друм иђаше на ушће Мораве у Браничево, па је долином Мораве одлазио у Ниш. Од Ниша је он ишао на И., па је преко релативно незнатно узвишена развођа Нишаве и Искра и преко Трајанових Врата силазио у долину Марице. Знаменита једна грана од Цар. Друма полазила је од Ниша на Ј. и даље долином Мораве, па је преко незна-

¹⁾ Чуп. Год. к. XVII. с. 168—109.

¹⁾ *Turquie* t. II. с. 392.

²⁾ *Mon. Serb.* с. 525.

³⁾ *Rad. k.* XV. с. 216.

⁴⁾ *Theiner*, V. *Mon. Sl. Merid.* t. II. с. 221.

⁵⁾ *Turquie* t. III. с. 59—61.; t. IV. с. 165.

годину, пошто се зато изиште надлежно одабрење Господина Министра финансија.

VII

По прочитању молбе Мијаила Љ. Петровића, рачунопрегледача општ. рачуна из ранијих година, АБр. 770, — одбор је решио,

да се Мијаилу Љ. Петровићу, рачунопрегледачу општинских и трошаринских рачуна из ранијих година, накнади из општ. касе шесет и шест динара и тридесет и пет пара дин. колико је издао на име трошка учињеног одласком у Ниш, ради личног реферисања председнику општине о пронађеним злоупотребима благајника општинског Борђа Ж. Нешића по рачунима општинским.

Овај издатак, да се учини из партије на ванредне и непредвиђене расходе бр. 157. општинског буџета.

VIII

По прочитању одлуке управе града Београда АБр. 624, — одбор је решио,

прима се к знању ова одлука управе града Београда и препоручује се општ. суду да даље по закону поступи.

IX

По прочитању процене земљишта браће Владимира и Драгомира Тајсића, на Савинцу, које земљиште општина заузима за Св. Савску, Св. Краљску и Охридску улицу, — одбор је решио,

пошто отварањем ових улица остало имање браће Тајсића добија већу вредност, а процениоци, при вршењу ове процене, нису узимали у обзир и ту околност, то да се овај предмет пошаље грађевинском одбору да процениоце позове, да ову процену с обзиром на околност што остало имање браће Тајсића отварањем улица добија већу вредност, допуни.

X

По прочитању молбе Душана Огњановића, књиговође мин. финансија, ГБр. 3064/99 којом

тног узвишења око Куманова и Прешива силазила у долину Вардара, и излазила на Јегејско Море, у Солун. Ово је био врло важан друм и у Ср. и у Н. В-у. Њиме је, као најкраћим путем, струјила јужна и северна трговина, и цивилизација. У Х. в. Солун је стајао у трговинским односима са Београдом и рачунало се између њих 8 дана.¹⁾

У XI. и XII. в. Цариградским се Друмом крећу крсташи у Св. Земљу. Њима је требало од Београда до Ниша 7., а до Софије 11 дана. Предео око друма, по крсташким путописцима, беше шумовит, ненасељен али и прекрасан и пребогат. И онако ретко становништво испред крсташа одлажаше дубље у шуме и гудуре; а градови на путу затвараху им врата.²⁾

Од Браничева па готово до самог Ниша крсташким путописцима простираше се *Бугарска шума* или *Пустинья*.³⁾ То беше густа и мрачна шума у непроходној мочвари, „шумовит травник.“ У средине Бугарске Шуме беше *Равно*, где су крсташи ноћивали непрестано страхујући од

тражи, да му општина да плац регулац. фонда који постоји до његовог плаца на углу Везир-Соколовића и Страхинића бана улице, за део његовог плаца који се одузима за регулацију Страхинића бана улице и доплати вишак плаца који му се том регулацијом одузима, као и по прочитању извештаја грађевинског одељења по овој ствари на истом акту, — одбор је решио,

да се овај предмет упути грађевинском одбору да изврши процену како овог плаца Огњановићевог тако и поменутог плаца регулац. фонда, па по том да се овај предмет изнесе одбору на решење.

XI

По прочитању акта управе топчидерске економије ГБр. 2897/99 којом тражи, да јој општина накнади поред одређене суме у 1400 дин. још шест стотина динара за проширење друма топчидерског за Бањицу и по прочитању извештаја грађевинског одељења по истом предмету на истом акту, — одбор је решио,

да се управи топчидерске економије поред одређене суме у хиљаду и четири стотине динара накнади из општ. касе још шест стотина динара учињеног издатка за проширење друма топчидерског за Бањицу.

Овај издатак да се учини из буџетске партије бр. 90. на одржање калдрме и друмова.

XII

По прочитању извештаја благајничког одељења ББр. 232, — одбор је решио,

да се и у овој години издаје Београдском певачком Друштву из општине касе на име помоћи по педесет динара месечно, а из буџетске партије бр. 157 на ванредне и непредвиђене расходе.

XIII

По прочитању акта М. Влајковића и Николе Д. Божића пароха београдских, извршиоца тестаментна пок. Митрополита Михаила ББр. 3190/99 и извештаја грађевинског одељења ГБр. 1832/99, — одбор је решио,

да се маси пок. Митрополита Михаила призна сума од седамстотина осамдесет и један динар и седам пара дин, колико је

изненадног препада разбојника.¹⁾ Бугарска Пустинья беше легло многих разбојника од различите народности. У њој крсташе непрестано нападаху, хватаху, плачкаху хајдучке чете од Срба, Грка, Бугара, Влаха и Печенега.²⁾

У XIV. и XV. в. Цар. се Друмом креће турска сила да покори заостале српске земље и да Јевропи покаже моћ алахове војске. Када би год каква турска војска пошла Цар. Друмом, Становништво би испред ње бегало као испред какве варварске најезде.

У XVI. и XVII. в. Друмом путују западна дипломатска посланства, која су са својом пратњом и послугом изгледала као читава војска. Земља око друма и даље беше пушта, ненасељена и необрађена; нигде не беше настањене живе душе; све се то повукло далеко од друма у планине и горе.³⁾ По друму владаше велика несигурност. Из густе шуме излетаху хајдуци и нападаху на путнике и трговце. Да заштите путовање Турци подигоше по Друму слабе тврђаве паланке, које нису могле ни на јакој киши издржати пробу.

пок. Митрополит утрошио за осигурање његовог земљишта у Вишеградској улици, услед нивелације поменуте улице, и да се са толиком сумом по књигама одужи поменута маса за дуг њен од калдрме.

Да се поменута маса одбије од тражења да јој се осигура земљиште из Борове улице или призна седам стотина осамдесет и један динар и седам пара динарски на осигурање истог земљишта, пошто то осигурање подзиђивањем није потребно, већ да се ограда масеног имања у том делу спусти на утврђењу нивелетету и земља шарпира, да се неби ороњавала и ограду кварила.

Ово спуштање оgrade и шарпирање земље, да изврши општ. грађевинско одељење о трошку општине.

(Свршиће се)

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра грађевина од 1. Марта тек. Бр. 1795 држаће Управа града Београда јавну усмену лиценцијацију у своме грађевинском одељењу, на дан 15. Марта у 10 часова пре подне за **Оправку зграда Болнице за Душевне болести.**

Предрачунска је цена овога посла 5907, дин 47. п. а кауција у 900 дин. полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лиценцирају.

Из канцеларије Управе града Београда, грађевинског одељења, 6. Марта 1900 год. Г.Бр. 314 у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра грађевина од 11. Јануара тек. год. Бр. 9586/99 држаће Управа града Београда јавну

Путописци XVI. — XVII. в. називају Цар. Друм: Regia, Strata ppublica di Constantinopoli; *Трајановим Друмом* (по називу становништва). По негде се од римског друма виђали остаци блатом, земљом и прорашћем сакривени. Одголићене остатке на друму избегаваху путници, јер беше мучно ићи по оштром камену.¹⁾

У XVII. и прошлом веку Друмом је струјила трговина, док то не би ратна времена спречила. 1718—1739. г. већим, сев. делом дан. Краљ. Србије владаху Аустријанци. Код Јовановачке Реке Цар. Друм улажаше у Турско Царство.²⁾ Тада се у Србији разви нов живот. Размилише се католички свећеници и језуите. Католич. свештенство бивало је и по селима (као у Вишњици, Миријеву).³⁾ По Србији се беху настаниле немачке колоније, које су се кретале са аустријском војском Г. 1731. помиње се, да трговци Будимљани имају трговинских односа са Цариградом и Солуном.⁴⁾

Српска револуција 1804—1813. г. спречи трговину по Царском Друму, којим се кретаху турске војске да покоре српску рају. Путници су тада ишли Кроз Босну

¹⁾ Mon. Spect. v. VII. c. 412. (К Порџ.)

²⁾ Rad. k. XLII. c. 106.

³⁾ Bulgerwalt, Silva, Deserta Bulgariae. Назив Бугарска овде треба схватити само као политички. Становништво у И. Србији беше у XI. и XII. в. српско.

¹⁾ Rad. k. XLII. c. 105—106, 114—115.

²⁾ Jb. c. 70., 72., 123.

³⁾ Rad. k. CXVI. c. 89.

¹⁾ Rad. k. LXXI. c. 23—24.

²⁾ Driesch, Reise c. 48. Schuppellia.

³⁾ М. Петровић, Финансије к. I. c. 49.

⁴⁾ Гласник к. IV. 2. од с. 108—110.

усмену лицитацију у своме грађевинском одељењу, на дан 15 Марта у 3 часа после подне за **оправку крова на Конаку у Топчидеру.**

Предрачунска је цена овога посла 666. дин. 04. п. дин., а кауција у 100 дин. полаже се у готовом новцу, вредним папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије Управе града Београда, грађевинског одељења, 5. Марта 1900. год. Г.Бр. 36 у Београду.

О Б Ј А В А

Управа општинске трошарине продаваће на дан 23 Марта у или пред кафаном Косте Лазаревића код „три листа“ Краљ Александра ул. у 9 сати пре подне вредне папире и то:

II дуванских лозова и

15 удеоница задруге за подизање зграда, којима је рок залогe протекао.

Позивају се купци да одређеног дана и сата дођу и лицитирају.

Из канцеларије Главне управе општинске трошарине 6. Марта 1900. год. № 593.

ПАНАЂУР У КРУШЕВЦУ

О Благовестима 25. 26. и 27. Марта ове године, држаће се у Крушевцу тродневни панађур, на коме ће се продавати стока и сви ово земаљски производи.

Крушевачка сточна пијаца чувена је.

или преко Влашке. Када би образована нова српска држава под Обреновићима, нестале пустоши око српског дела Цар. Друма; свуда завлада благостање и трговина.¹⁾

По Цар. Друм има особиту знаменитост долина Мораве, која је у рим. доба била културан и густо колонизован предео. Има спомена да је Морава била пловна у Ср. В.-у.²⁾ И у XVII. в. Морава је била пловна. Др. Браун бележи: „Роба из Србије и неког дела Бугарске вози се Моравом на Дунав, а после даље куда се хоће; а из Мађарске, Аустрије и околних крајева вози се уз Мораву за горње крајеве и друга роба.“³⁾ У XVII. в. Аустријанци су своју војску снабдевали хра-

Јавља се ово трговцима, занатлијама и привредницима ради знања.

Од Суда општине града Крушевца 1. Марта 1900 г. Р.№202 у Крушевцу.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу еснафа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога не могуће допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

- а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат . . . 0.40 динара
- б) за чишћење димњака простог . . . 0.20 ”
- в) ” ” ” на два спрата 0.40 ”
- г) за чишћење гвозденог шпархерда 0.40 ”
- д) за чишћење зиданог шпархерда 0.40 ”
- ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама 1.— ”
- е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више 0.40 ”
- ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра 0.20 ”
- з) за испаливање димњака 1.50 ”
- и) за чишћење типлова на пекарницама од типла 0.20 ”

БЕОГРАД

У Ст. В.-у, све до велике Сеобе Народа Београд се звао Сингидунум, име добивено од Скординска првих господара Београда.⁴⁾ Римљани му оставише старо име⁵⁾ и од њега начинише знаменити castrum.⁶⁾ После Велике Сеобе јавља се стари Сингидунум под новим, српским именом *Бели-Град*.⁷⁾ Та изненадна промена имена учинила је, вероватно, што се кроз средњевековне и допније путонисе, релације и списе јавља једначене Београда са Тауринум-ом.

1) Чуп. Год. к VI. с. 166—167. Аустријанци су испитивали и бродност Нишава.
 2) Споменик X. с. 59.
 3) Штамп. Опис. с. 34.
 4) Др. К. Јуперек, Heerstrasse с. 11.
 5) М. С. Милевић конфузан и тенденциозан писац узима (Путонис к. I. с. 14., 16.), да се Београд звао Сингидунум све до XIV. в. Што се, пак, и до тог времена јавља неки Београд, то ће бити или мађарски или молдавски Београд, или Белградик. Куриозум.
 6) Heerstrasse с. 163—164.
 7) Јв. с. 11., 76.

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кираџије).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димњичар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном региону занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
 - 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.70 д.
 - 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — 1.50 д.
- За квартове: Дорћолски и Палилулски
- 1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
 - 2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.60 д.
 - 3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — 1.— д.

Крсташки путописци називају Београд мало изопаченим српским именом, или му име преводне на свој језик: Belegrava, Belgrava, Bellegravai, Bellagrava, Belgrada, Belgradum, Wizenburch, (Анзберт).¹⁾ Крсташки путописци називаху Београд и — *бугаретим* градом (Bulgarie oppidum, hospitio, Alba, Bulgariae, Bogarensio oppidum)²⁾ Бесмислено би било овај политички назив *бугарски*, као год и допније *грчки*, сматрати као етнографски, Едризи назива Београд Belgradum, Belgraba,³⁾ Брокер: Belgrado,⁴⁾ Путописци XVI. и XVII. в. називају Београд: Belgradum, Belgrado, Belgradus, Bellogradum, Bellograd, Bellegrad, Belgrad, Belgrade, Beligrad, Belgraede, Griechich Weissenburg, Ghryes Weisenburgh, Guechenburg, Alba Graeca, Guiechssoveissenburgk, Albe Grecque, Feirvar.⁵⁾ Име Alba Graeca одржала се и у прошлом веку.⁶⁾ У средњев. лат. спом. јавља се изопачено име: Vanderalbano, „castrum Monteralvenue, clavis (кључ) Regni Hungariae,“ Anderalba, civitas albanauder.⁷⁾ У срп. спом. **Белиградъ, Бълградъ, Бѣлградъ, Билградъ.**⁸⁾ У АЕ. Данила **Сръбскѣи Бѣлградъ.**⁹⁾

(Наставиће се)
 1) Rad. XLII. с. 74., 75., 79., 105. — Mon. Spect. v. VII. с. 465., 466—470.
 2) Rad. XLII. с. 74., 75., 105.
 3) Rad. k. XLII. с. 147.
 4) Јв. с. 172.
 5) Rad. k. LVI. с. 162. 202. 214.; k. LXXI. с. 19.; k. LXXXIV. 85. с. 202. k. C. с. 94.; k. CXIV. с. 86. 90.; k. CXII. с. 171. k. CXXXIX. с. 5., 22. 28. 55. 57. 171., 128.
 6) Theiner, Mon. Sl. Mer. t. II. с. 23., 45., 118., 143., 205., 253. — Du Cange с. 147. — Boufin с. 15., 18., 85., 355. — Пејач. с. 345. — Споменик XVIII. с. 96.
 7) Гласник к. XXXII. с. 192., 193. — Макуш. Спом. с. 52., 110. — М. Spect. v. XXIII., 303.
 8) Спом. III. с. 105., 106., 122., и т. д. — М. Serb. с. 3. и др.
 9) Дан Жив. с. 290—291.